



Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 29 maja 2024 r.
Znak sprawy: DPB.šk.060.3.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 2741 w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 2741 z dnia 9 maja 2024 r. złożoną przez panią poseł Teresę Wilk, przekazuję poniżej następujące wyjaśnienia.

Jakie kroki podjęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz instytucje podległe by rozwiązać problemy nadmiernego importu towarów rolno-spożywczych z Ukrainy i innych krajów pozaunijnych na przestrzeni ostatnich trzech miesięcy?

W ciągu ostatnich 3 miesięcy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało działania dotyczące problemu nadmiernego importu z Ukrainy towarów rolno-spożywczych zarówno na forum unijnym, jak i w bilateralnych relacjach z Ukrainą.

Jeśli chodzi o działania na forum UE, polska administracja prezentowała opracowane przez MRiRW postulaty dotyczące projektu rozporządzenia PE i Rady przedłużającego o kolejny rok (od 6 czerwca 2024 r. do 5 czerwca 2025 r.) autonomiczne środki handlowe (ATM) dla Ukrainy. Środki ATM polegają na czasowym i jednostronnym zawieszeniu przez UE ceł na produkty importowane z UA, które nie były jeszcze w pełni zniesione na podstawie Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. W ramach prac nad rozporządzeniem ATM Polska prezentowała postulaty uwzględnienia w nim rozwiązań lepiej niż obecnie chroniących wrażliwe sektory rynku rolnego.

Po wielomiesięcznej dyskusji na forum Rady oraz PE, w wyniku m.in. działań Polski, udało się wprowadzić do rozporządzenia ATM nowe rozwiązania poprawiające ochronę wrażliwych sektorów rolnictwa. Dla najbardziej wrażliwych produktów, takich jak cukier, jaja czy mięso drobiowe, a także owies, niektóre przetwory zbożowe oraz miód, przewidziany jest automatyczny mechanizm przywrócenia przez Komisję Europejską kontyngentów taryfowych (TRQ) i ceł zgodnych z Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina, jeśli import z Ukrainy przekroczy średnią z okresu referencyjnego (II połowa 2021, całe lata 2022 i 2023). W przypadku wszystkich produktów objętych ATM (tj. nie w pełni zliberalizowanych w Układzie o stowarzyszeniu z Ukrainą), gdyby import powodował zakłócenia na rynku, kraje członkowskie będą mogły wnioskować do Komisji Europejskiej o przywrócenie ceł lub przyjęcie innych środków ograniczających import.

Nie wszystkie nasze postulaty dotyczące rozporządzenia ATM zostały przyjęte. Polska postulowała o inny okres referencyjny (2019-2021 albo 2020-2022 lub ostatecznie 2021-2023). Domagaliśmy się również uwzględnienia możliwości zastosowania środków ochrony także do produktów w pełni zliberalizowanych w ramach Układu o stowarzyszeniu (np. owoców miękkich). KE nie uwzględniła tych propozycji i z tego powodu Polska ostatecznie głosowała przeciwko tej propozycji na posiedzeniu Rady UE 13 maja (również Węgry i Słowacja głosowały przeciw). Ponieważ nie była wymagana jednomyślność, nowe rozporządzenie zostało przyjęte większością głosów. Chociaż część polskich postulatów została odrzucona, nowe rozporządzenie zapewnia jednak większą możliwość ochrony unijnego rynku w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym. Trudno było uzyskać więcej biorąc pod uwagę, że środki ATM są traktowane jako istotny element wsparcia UE dla Ukrainy w związku z rosyjską agresją.

MRiRW podtrzymuje stanowisko, że zasadniczo UE powinna odejść od autonomicznych preferencji ATM dla Ukrainy i wrócić do relacji na podstawie Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. KE zapowiada, że aktualne przedłużenie ATM (do 5 czerwca 2025 r.) jest już ostatnie, co jest zgodne z naszymi oczekiwaniami. KE zapowiedziała wznowienie negocjacji z Ukrainą na podstawie art. 29 Układu o stowarzyszeniu w sprawie pogłębienia dwustronnej liberalizacji handlu. MRiRW prezentuje stanowisko, że przyszłe porozumienie powinno przewidywać stopniowe i wzajemne pogłębianie liberalizacji, z uwzględnieniem możliwości działań ochronnych w razie wzrostu importu powodującego szkody rynkowe. Powinno być też powiązane z procesem dostosowania przepisów ukraińskich do wszystkich unijnych standardów i wymogów produkcji rolnej.

Szczegółowe postulaty MRiRW są w trakcie opracowania i niedługo powinny być przekazane do Komisji Europejskiej.

Równoległe do działań na forum unijnym Polska prowadzi rozmowy z Ukrainą na temat wypracowania dwustronnych zasad handlu, które byłyby akceptowalne dla Polski, dla KE i strony ukraińskiej, a jednocześnie zapobiegały nadmiernemu przywozowi towarów rolnych z Ukrainy i destabilizacji polskiego rynku rolnego. Od grudnia 2023 r. odbyło się kilkanaście spotkań ministrów rolnictwa Polski i Ukrainy, w tym spotkanie przy okazji IX posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji Międzyrządowej we Lwowie 11 marca br. oraz spotkanie w ramach przygotowania do Polsko-Ukraińskich Konsultacji Międzyrządowych w Warszawie 28 marca br. W celu usprawnienia i przyspieszenia rozmów, do udziału w dialogu ministrów rolnictwa Polski i Ukrainy od marca 2024 r. zaangażowane zostały też organizacje rolnicze z obu krajów. Ostatnie spotkanie w tym formacie odbyło się 23 kwietnia 2024 r. Planowana jest kontynuacja rozmów.

W dalszym ciągu obowiązuje zakaz importu z Ukrainy kukurydzy, pszenicy, rzepaku i słonecznika oraz niektórych produktów ich przetwórstwa wprowadzonych przez Polskę od 16 września 2023 r. Polska wprowadziła ten zakaz po tym, jak Komisja Europejska odmówiła przedłużenia podobnych unijnych środków stosowanych wcześniej w imporcie z Ukrainy do Polski, Słowacji, Węgier, Rumuni i Bułgarii. Decyzja Polski o jednostronnym przedłużeniu zakazu i rozszerzeniu jego zakresu towarowego jest kwestionowana zarówno przez KE, jak i Ukrainę. Może to wiązać się z negatywnymi konsekwencjami w postaci wszczęcia wobec naszego kraju postępowania naruszeniowego przed Trybunałem Sprawiedliwości UE na wniosek KE lub podmiotu gospodarczego. Może też prowadzić do działań odwetowych strony ukraińskiej w postaci barier w dostępie do rynku ukraińskiego dla polskiego eksportu (Ukraina już zaskarżyła omawiany zakaz do WTO).

Jeśli chodzi o relacje z innymi krajami pozaunijnymi, obecnie nie odnotowujemy poważniejszych problemów z nadmiernym importem. Jednocześnie MRiRW stale monitoruje stan relacji handlowych z krajami trzecimi, w tym zwłaszcza negocjacje umów o wolnym handlu prowadzone przez KE z niektórymi z tych krajów. Zgłaszamy na bieżąco postulaty wprowadzenia do umów zapisów służących interesom sektora rolnego. Są to np. postulaty: ograniczenia liberalizacji ceł w przypadku towarów wrażliwych, uwzględnienia zapisów wprowadzających możliwość stosowania środków ochronnych na wypadek nadmiernego wzrostu importu, zagrażającego stabilności rynkowej, uzależnienia preferencji w dostępie do rynku UE od spełnienia przez

importowane produkty unijnych standardów i wymogów produkcji rolnej, jak również eliminacji lub przynajmniej ograniczenia barier w dostępie do rynków krajów trzecich, na które napotyka polski eksport. Zważywszy na rosnący eksport rosyjskich zbóż na rynki światowe i ryzyko jego wzrostu na rynek UE Polska oraz inne kraje UE o podobnym stanowisku zabiegały o rozszerzenie unijnego reżimu sankcyjnego wobec Rosji i Białorusi również na produkty tego sektora. W wyniku naszych działań Komisja Europejska zaproponowała 22 marca 2024 r. podniesienie ceł na przywóz do UE zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych z Rosji i Białorusi, w tym pszenicy kukurydzy, rzepaku. Obecnie import do UE tych produktów z obu krajów nie jest duży, niemniej jednak istnieje potrzeba zabezpieczenia rynku UE przed potencjalnymi destabilizującymi działaniami, które mogłyby być podjęte przez te kraje w związku z rosyjską agresją na Ukrainę. Realizacja tej propozycji będzie oznaczać wprowadzenie ceł wobec Rosji i Białorusi znacznie wyższych niż cła stosowane wobec któregośkolwiek innego partnera handlowego UE (znacznie przekraczających poziom wynikający z klauzuli najwyższego uprzywilejowania w WTO). KE jest zdania, że to działanie sprawi, iż import objętych tą regulacją produktów z obu krajów na rynek UE stanie się nieopłacalny, a więc podniesienie ceł będzie mieć efekt podobny do embarga. Projekt ten jest obecnie przedmiotem dyskusji na forum UE.

Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało raport z wyliczeniem potencjalnych negatywnych konsekwencji spowodowanych wdrożeniem rozporządzenia? Kiedy rozpocznie się implementacja rozwiązań tzw. Zielonego Ładu?

Europejski Zielony Ład (EZŁ) to strategia rozwoju gospodarczego UE zmierzającego w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej w 2050 r. Sama strategia nie jest aktem prawnym (rozporządzeniem) i nie przesądza o sposobie realizacji wyznaczonych celów, stąd nie pozwala na dokonanie szczegółowej oceny kosztów. Cele EZŁ znalazły odzwierciedlenie w szeregu strategii szczegółowych i projektów aktów prawnych UE dotyczących różnych dziedzin gospodarki, z których część ma wpływ na rolnictwo. Założenia EZŁ zostały również uwzględnione w przepisach Wspólnej Polityki Rolnej i tym samym w planach strategicznych WPR na lata 2023-2027.

W 2020 r. Komisja Europejska opublikowała strategię „Od pola do stołu” i strategię na rzecz bioróżnorodności, które związane są z realizacją EZŁ m.in. w sektorze rolnym. Ponadto procedowane na poziomie UE były/ są następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie w sprawie unijnych ram certyfikacji usuwania dwutlenku węgla

Celem rozporządzenia ustanawiającego unijne ramy certyfikacji usuwania dwutlenku węgla jest utworzenie jednolitych i wiarygodnych zasad certyfikacji pochłaniania CO₂, a także redukcji emisji z gleb. Stworzy to rolnikom możliwość uzyskania dodatkowego przychodu za prowadzenie produkcji rolniczej w sposób ograniczający emisje dwutlenku węgla i podtlenku azotu z gleb lub prowadzący do wiązania węgla w glebie. W 2024 r. będą prowadzone prace nad metodologiami określającymi zasady certyfikacji dla konkretnych praktyk. System certyfikacji powinien zacząć funkcjonować od 2026 r. Zgodnie z przyjętymi przepisami, do 31 lipca 2026 r. KE została zobowiązana do przedstawienia oceny zasadności włączenia do systemu certyfikacji także redukcji emisji metanu z produkcji zwierzęcej i ewentualną propozycję legislacyjną.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia zostanie opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE prawdopodobnie pod koniec 2024 r.

2. Dyrektywa zmieniająca dyrektywę o emisjach przemysłowych

Ważny z rolniczego punktu widzenia był także projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę o emisjach przemysłowych (tzw. dyrektywa IED). Zaproponowane przez KE przepisy skutkowałyby m.in. koniecznością otrzymania pozwoleń zintegrowanych przez producentów bydła (dotychczas dotyczyła tylko dużych producentów trzody chlewnej i drobiu). Wyjściowa propozycja KE zaostrzała dotychczasowe przepisy, tj. powodowała, że znacznie większa liczba gospodarstw rolnych zostałaby objęta działaniem tej dyrektywy. W wypracowanym pod koniec listopada 2023 r. porozumieniu usunięto zapis o włączeniu hodowców bydła w zakres dyrektywy, a w odniesieniu do świń i drobiu znacznie zwiększono (w stosunku do propozycji KE – 150 DJP) wielkość gospodarstwa, które podlega obowiązkom wynikającym z dyrektywy (świnie – 350 DJP, drób - 280 DJP, ale 300 DJP w przypadku kur niosek). Wyłączono także gospodarstwa prowadzące działalność w zakresie chowu prowadzonego w ramach systemów produkcji ekologicznej lub jeżeli gęstość obsady jest mniejsza niż 2 DJP/ha.

Dyrektywa wskazuje 24 miesiące od jej wejścia w życie (przewidywany termin publikacji: maj 2024 r.) na przygotowanie i przyjęcie przez KE w formie aktu wykonawczego tzw. zasad eksploatacyjnych (tj. odpowiedników najlepszych dostępnych technik – BAT dedykowanych specjalnie dla sektora hodowli zwierząt). Od tego momentu rozpoczyna się bieg okresu przejściowego, przeznaczonego na

dostosowanie się rolników do nowych przepisów. W odniesieniu do sektora rolnego państwa członkowskie oraz podmioty objęte dyrektywą muszą zacząć stosować przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne przyjęte zgodnie z dyrektywą:

1. w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie zasad eksploatacyjnych, jeżeli gospodarstwo ma wielkość 600 DJP lub większą,
2. w terminie 5 lat od dnia wejścia w życie zasad eksploatacyjnych, jeżeli gospodarstwo ma wielkość 400 DJP lub większą,
3. w ciągu 6 lat od wejścia w życie zasad eksploatacyjnych dla wszystkich pozostałych gospodarstw.

Projekt dyrektywy czeka na publikację w Dz. Urz. UE. Dyrektywa zacznie obowiązywać 20 dni po publikacji.

3. Rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa oraz rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego – rozporządzenie obowiązujące

W zakresie realizacji celu redukcji emisji gazów cieplarnianych, w ramach pakietu Gotowi na 55 (Fit for 55) przyjęte zostały dwa rozporządzenia, które mają znaczenie dla sektora rolnego. Są to: nowelizacja rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (nowelizacja tzw. rozporządzenia LULUCF) oraz nowelizacja rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (nowelizacja tzw. rozporządzenia ESR, ang: Effort Sharing Regulation). Oba rozporządzenia dotyczą zwiększenia celów w zakresie zwiększenia pochłaniania lub redukcji emisji gazów cieplarnianych nałożonych na państwo członkowskie. Żadne z tych rozporządzeń nie narzuca jednak indywidualnego celu na sektor rolny, ani tym bardziej na gospodarstwa rolne. W przypadku rozporządzenia ESR cel redukcyjny został sformułowany dla 4 sektorów łącznie: rolnictwo, transport, gospodarka odpadami i sektor komunalno-bytowy i wynosi - 17,7% w 2030 r. w stosunku do 2005 r. (przed nowelizacją 7%). Natomiast rozporządzenie LULUCF dotyczy użytkowania gruntów rolnych i leśnych, przy czym najistotniejsze - ze względu na możliwości sekwestracji węgla - dla realizacji celu nałożonego na Polskę jest użytkowanie gruntów leśnych. Cel w sektorze LULUCF dla Polski wynosi 38,1 mln ton ekw. CO₂ netto w roku 2030 r. (przed nowelizacją 26 mln ton ekw. CO₂ netto).

4. Rozporządzenie Prawo o monitorowaniu i odporności gleb – trwają negocjacje na forum UE

Prawo o monitorowaniu i odporności gleb zakłada utworzenie zharmonizowanych zasad monitorowania gleby, prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie oraz wprowadzenia (w zależności od wyników monitoringu) listy praktyk zarządzania glebą, które pozytywnie na nią wpływają. Stanowisko do projektu zostało przyjęte przez PE w kwietniu 2024 r. Obecna prezydencja BE chce wypracować podejście ogólne Rady również podczas swojego przewodnictwa. Po przyjęciu dyrektywy państwa członkowskie będą miały dwuletni okres transpozycji na przyjęcie i wdrożenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania niniejszej dyrektywy.

5. Projekt rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych

Projekt KE dotyczący rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych zawierał bardzo restrykcyjne przepisy względem rolnictwa, m. in. odbudowa ekosystemów rolniczych poprzez odtworzenie osuszonych torfowisk (m.in. poprzez obowiązkowe nawodnienia) mogłoby oznaczać ograniczenie lub wyłączenie z produkcji rolnej nawet ok. 700 tys. ha. Dlatego też MRiRW zgłaszało negatywne stanowisko do rozporządzenia oraz informowało o niekorzystnych konsekwencjach wynikających z konieczności realizacji narzucanych celów.

Ze względu na brak odpowiedniego poparcia w Radzie dla wypracowanego w trilogach tekstu kompromisowego, w tym wycofania się Polski z gotowości poparcia tego projektu, prezydencja belgijska zawiesiła prace nad tym projektem. W chwili obecnej nie jest jasne, jakie będą jego dalsze losy.

6. Projekt rozporządzenia w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin

KE zaproponowała również przepisy dotyczące ograniczenia zużycia środków ochrony roślin (rozporządzenie w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/2115 (SUR)). Jednak ze względu na brak możliwości wypracowania porozumienia w tej sprawie, w kwietniu 2024 r. Komisja wycofała swój wniosek legislacyjny.

Opracowany przez KE projekt zakładał ograniczenie o 50% stosowania środków ochrony roślin (śor) zarówno na poziomie UE, jak i na poziomie państw członkowskich,

niezależnie od tego ile śór jest stosowane w danym państwie. Nie zaproponowano jednocześnie mechanizmów gwarantujących ochronę przed konkurencją ze strony państw trzecich, które mogą stosować środki ochrony roślin niedopuszczone do użycia w UE. Projekt przewidywał także całkowity zakaz stosowania środków ochrony roślin na tzw. „obszarach wrażliwych”, które w przypadku Polski, mogłyby objąć nawet obszar całego kraju.

Stanowiska Polski i grupy współpracujących państw w ogromnej mierze przyczyniły się do zatrzymania prac nad projektem rozporządzenia na poziomie UE i wycofania projektu.

Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konsultuje rozwiązania Zielonego Ładu z rolnikami na terenie województwa warmińsko-mazurskiego? Jeśli tak, kiedy takie konsultacje miały miejsce i jakie rozwiązania zaproponowano?

Ambicje związane z celami EZŁ znalazły swoje odzwierciedlenie m.in. w przepisach dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej i procesie przygotowania Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, który określa tzw. zieloną architekturę WPR, tj. szereg interwencji służących zachęcaniu do podejmowania działań na rzecz klimatu i środowiska.

Prace nad polskim Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej były procesem bardzo złożonym. Odbyły się trzy etapy otwartych konsultacji społecznych kolejnych wersji projektu Planu:

- I etap – od 18 grudnia 2020 r. do 1 lipca 2021 r. Najwięcej propozycji zmian dotyczyło: (i) finansowania podejścia Leader, (ii) ekoschematów, (iii) pozostałych płatności bezpośrednich (w szczególności płatności związanych z produkcją do bydła i płatności redystrybucyjnej), (iv) definicji aktywnego rolnika.
- II etap – od 30 lipca 2021 r. do 14 września 2021 r. – poprzez webankietę wpłynęło 1 213 postulatów, a za pośrednictwem poczty tradycyjnej, e-mail oraz ePUAP 75 pism. Najwięcej propozycji zmian dotyczyło: ekoschematów (ponad 14% wszystkich uwag zgłoszonych przez webankietę), interwencji w formie płatności bezpośrednich oraz interwencji w sektorze pszczelarskim.
- III etap – od 4 listopada 2021 r. do 25 listopada 2021 r. – poprzez webankietę wpłynęło 364 postulatów, z czego 260 odnosiło się do trzeciej wersji projektu PS WPR na lata 2023-2027, a 1074 odnosiły się do prognozy oddziaływania na

środowisko. Za pośrednictwem poczty tradycyjnej, email oraz ePUAP zostało przekazanych 87 pism, które w głównej mierze odnosiły się do projektu planu.

W ramach prac nad Planem odbyło się wiele spotkań z udziałem przedstawicieli różnych środowisk: rolników, grup organizacyjnych sektora rolnego (grup producentów rolnych, organizacji producentów, spółdzielni, związków i organizacji rolników), przedstawicieli rządu i samorządu terytorialnego, instytutów naukowych, organizacji pozarządowych, LGD i NGO, w trakcie których zgłoszono wiele opinii i uwag do proponowanych rozwiązań.

Od 2023 r. organizacje rolnicze i rolnicy zgłaszali szereg postulatów w sprawie wymogów wnioskujących z Europejskiego Zielonego Ładu oraz nadmiernych obciążeń administracyjnych nakładanych na sektor rolny. Napięta sytuacja związana z realizacją założeń EZŁ doprowadziła do licznych protestów rolników na terenie całego kraju. Od początku 2024 r. prowadzono konsultacje z protestującymi rolnikami, których celem była ocena skali problemu z jakim mierzy się sektor rolny i wypracowanie wspólnego stanowiska. W ramach tych konsultacji przedstawiciele MRiRW na zaproszenie Izby Rolniczej uczestniczyli w spotkaniu organizowanym 14 marca 2024 r. w Olsztynie w ramach dyskusji z protestującymi rolnikami.

Jednocześnie na forum UE toczyła się debata nt. uproszczeń Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i zmniejszenia obciążeń administracyjnych nakładanych na rolników. Polska, będąca aktywnym uczestnikiem tej dyskusji opowiada się za wprowadzeniem uproszczeń i wycofaniem wymogów zbyt obciążających rolników.

Wynikiem tej debaty oraz na skutek działań podjętych m.in. przez Polskę i inne państwa członkowskie, Komisja Europejska przedstawiła propozycję zmian legislacyjnych zawierającą uproszczenia, o których szerzej mowa jest w odpowiedzi poniżej.

Jakie formy pomocy, których beneficjentami byli rolnicy, zostały wypracowane i wdrożone przez rząd podczas ostatnich 3 miesięcy?

W okresie ostatnich 3 miesięcy wdrażane są instrumenty wsparcia określone w Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027 (PS WPR). W styczniu br. Polska wystąpiła o nowelizację niektórych zapisów PS WPR i nadal oczekuje na akceptację tych zmian.

Niezależnie od powyższego, w rezultacie działań podjętych m.in. przez Polskę, KE w dniu 15 marca br. przedstawiła projekt zmiany dwóch aktów bazowych UE 2021/2115

oraz 2021/2115 w zakresie m.in. warunkowości i ekoschematów. Przedmiotowy projekt rozporządzenia procedowany był na forum instytucji UE w trybie pilnym i został opublikowany w dniu 24 maja 2024 r. w Dzienniku Urzędowym UE (1). Nowe prawo weszło w życie dzień po jego opublikowaniu.

Zmiany rozporządzeń bazowych dotyczą m.in.:

- 1) zniesienia obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych (tzw. GAEC 8) – w zamian państwo członkowskie ma obowiązek ustanowienia odpowiedniego ekoschematu, czyli dobrowolnych i płatnych interwencji dla rolników.

Ustawa o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w której m.in. wprowadza się nowy ekoschemat *Grunty wyłączone z produkcji*, została w dniu 23 maja 2024 roku przyjęta przez Sejm RP i następnie skierowana do prac w Senacie RP (druk 96).

Zgodnie z rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenia bazowe (1), wdrożenie nowego ekoschematu pozwoli na zniesienie obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych w ramach normy GAEC 8 już w 2024 r.

- 2) Uproszczenia w normie dot. obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tzw. GAEC 6)

Państwo członkowskie będzie miało swobodę w decydowaniu w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej. W związku z tym Polska zaproponowała, aby okres ten obowiązywał od dnia zbioru uprawy w plonie głównym do dnia 15 października z przerwą na wykonanie zabiegów agrotechnicznych przed siewem roślin ozimych.

- 3) Uproszczenia w normie dot. zmianowania (tzw. GAEC 7)

Rolnicy teraz będą mieli wybór, czy stosować dywersyfikację upraw czy zmianowanie. W przypadku wyboru zmianowania – rolnik będzie zobowiązany na 40% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie rok do roku posiadać inną uprawę, a na 100% gruntów ornych ta sama uprawa nie może być prowadzona dłużej niż 3 lata.

W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw dla gospodarstw od 10 do 30 ha gruntów ornych wystarczy posiadać 2 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75% gruntów ornych w strukturze zasiewów a dla gospodarstw powyżej 30 ha gruntów ornych wystarczy posiadać 3 uprawy, z tym że największa uprawa nie może

stanowić więcej niż 75% gruntów ornych, a dwie uprawy główne więcej niż 95% gruntów ornych w strukturze zasiewów.

4) Zwolnienia gospodarstw do 10 ha użytków rolnych z kontroli i sankcji za niespełnianie warunkowości.

W zakresie ekoschematu *Dobrostan zwierząt* już od roku 2024 wprowadzona będzie dodatkowa płatność dla rolników uczestniczących w krajowych systemach jakości żywności (wołowina, wieprzowina, mięso drobiowe). Jednocześnie wprowadzono niewielkie korekty przepisów krajowych zamierzające do uproszczenia instrumentów I filara WPR.

Oprócz zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej wprowadzono również inne rodzaje pomocy dla producentów rolnych. Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie szczegółowego zakresu i sposobu realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* producenci rolni w okresie ostatnich 3 miesięcy mogli skorzystać ze wsparcia finansowego w postaci:

- Pomocy dla producentów kukurydzy, którym zagrażała utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę
- Pomocy dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. niektórych zjawisk atmosferycznych w wysokości powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej.

W dniu 25 kwietnia br. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie *zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*, które przewiduje udzielenie pomocy producentom zbóż, którzy w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 maja 2024 r. dokonali sprzedaży pszenicy, żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż, jak również podmiotom skupującym zboża w związku z prowadzoną przez te podmioty produkcją zwierzęcą. Na realizację tej pomocy zaplanowano środki w wysokości 2,1 mld zł. Przyjęte przepisy mają na celu zrekompensowanie rolnikom poniesionych strat, także intensyfikację obrotu zbożami i opróżnianie magazynów przed żniwami.

Z wyrazami szacunku

z. up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Adam Nowak

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1468 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar (Dz. Urz. UE L 1468 z 24.05.2024)

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów